El Grau

Rupit i Pruit

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Camí ral de Vic a Olot - Pruit
Emplaçament	A la banda de tramuntana del terme municipal, al pla del Grau, abans d'iniciar el descens del grau d'Olot
Alçada:	893 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud:	42.07694
Longitud:	2.4559
UTM Est (X):	454993
UTM Nord (Y):	4658462

Classificació

Número de fitxa	08901 - 22
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVIII-XIX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIL
Observacions protecció:	Catàleg de béns a protegir de Rupit i Pruit
Data aprovació:	dv., 23/05/2014 - 12:00
Número inventari	IPA 23367
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 001103700DG54H
Fitxes associades:	

Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: dt., 01/12/2020 - 17:42

Descripció

Masia aïllada de planta quadrangular, formada per dos cossos adossats, amb un pati tancat a la banda de tramuntana delimitat amb un volum auxiliar de planta rectangular. El volum principal presenta una coberta de teula àrab de dues vessants, amb el carener perpendicular a la façana principal, que està orientada a migdia, i distribuït en planta baixa, pis i golfes. En general presenta obertures rectangulars emmarcades amb carreus de pedra i amb les llindes planes. De la façana de llevant destaquen algunes espitlleres bastides en pedra. A l'interior destaquen les voltes de creueria de la planta baixa, bastides amb maó i sostingudes amb pilars de pedra. Adossat a la façana de migdia hi ha un cos de planta rectangular, amb la coberta de teula àrab de tres vessants i distribuït en planta baixa i pis. Està format per una doble galeria disposada als dos nivells, de cinc arcs cadascuna. La del pis està formada per arcs rebaixats arrebossats sostinguts amb pilars bastits amb carreus de pedra, i està delimitada amb una barana de fusta. La de la planta baixa, en canvi, consta d'una successió d'arcs de mig punt adovellats sostinguts amb pilars de pedra. L'espai interior, que protegeix els portals d'accés, compta amb un terra empedrat i està cobert amb una solera de llates i bigues de fusta reformada. Els portals són de grans dimensions, d'arc rebaixat adovellat i amb els brancals fets de carreus de pedra. El principal està gravat amb la següent inscripció, "MANUEL GARGANTA ME FEU EN 1816", i decorat amb una creu llatina damunt del Calvari.

La construcció està bastida amb pedra desbastada i sense treballar de diverses mides, lligada amb morter i disposada de forma regular. Les cantonades estan embellides amb carreus de pedra i s'observa alguna reparació efectuada amb maons, sobretot en el volum davanter.

Observacions:

Altres noms relacionats amb l'edifici: hostal del Grau. La construcció està inclosa dins dels límits de l'Espai Natural Protegit del Collsacabra.

Història

El Grau fou un antic hostal situat en el camí ral de Vic a Olot, abans d'iniciar el descens de la cinglera del grau d'Olot. Era lloc de parada obligatòria de traginers, comerciants i, fins i tot, bandolers durant l'època moderna. Al seu interior hi havia una presó i la famosa biga dels Penjats. Es tractava d'una biga situada a l'interior de l'hostal, on s'hi havien ajusticiat diversos bandolers que actuaven a la zona entre els segles XVII i XVIII.

L'edifici està documentat des del segle XIV i es relaciona amb una possible fortificació de vigilància lligada al castell d'en Bas. A mitjans del segle XVII, durant el conflicte bèl·lic de la guerra dels Segadors, l'edifici fou l'escenari de diversos enfrontaments armats. Posteriorment fou cremat durant la guerra del Francès i, posteriorment, entre els anys 1815 i 1816, en Manuel de Garganta el va restaurar. En els darrers temps, la construcció fou destinada a allotjament de turisme rural, tot i que en l'actualitat fa les funcions d'una segona residència privada.

Bibliografia

BANÚS I BLANCH, Miquel (2003). *Collsacabra, paisatges i llegendes*. Sant Vicenç de Castellet: Farell, p. 33-34.

BUSQUETS COSTA, Francesc; FUMANAL PAGÈS, Miquel Àngel; COLOMER CASAMITJANA, Joel; GUTIÉRREZ ORTIZ, Júlia (2010). *Travessant el Collsacabra. El camí ral de Vic a Olot i les Marrades del Grau. Història, arqueologia, patrimoni*. Olot: Ajuntament d'Olot, p. 60-61, 73-74, 113, 124-125.

CROSAS, Carles; SOLÀ, Joan; DOMINGO, Gemma (2014). *Catàleg de béns a protegir. Text refós*. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Rupit i Pruit. Consultat 12 novembre 2020, des de https://dtes.gencat.cat/rpucportal/ Núm identificació R01.

CROSAS, Carles; SOLÀ, Joan (2014). *Catàleg de masies i cases rurals. Text refós*. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Rupit i Pruit. Consultat 12 novembre 2020, des de https://dtes.gencat.cat/rpucportal/ Núm. identificació M01.

PARÉS I GANYET, Quirze (1985). *La despoblació rural i les masies del Collsacabra*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 471, 493.

ROVIRÓ I ALEMANY, Xavier (2014). *El Camí Ral de Vic a Olot. Itineraris i històries*. Col·lecció Popular Llegendes, 30. Sant Vicenç de Castellet: Farell Editors, p. 30-31.

Enllaços d'interès:

http://invarquit.cultura.gencat.cat/
https://calamplerupit.cat/

